

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>Kredietaanvraag</i> <i>Verkenning Mastenbroek-IJssel</i>		Reg. Nr.	Z/23/057418-240958
		Portefeuillehouder	J.C.G. Wijnen
Datum DB - vergadering	5 december 2023	Datum AB - vergadering	19 december 2023

VOORSTEL

Het AB besluit:

een krediet te verlenen van € 6.882.300,- voor de uitvoering van de verkenning HWBP Mastenbroek-IJssel, aanvullend op het reeds verstrekte voorschotkrediet van €2.000.000.

SAMENVATTING

Uit de wettelijke beoordeling blijkt dat de IJsseldijk langs polder Mastenbroek tussen 's Heerenbroek en IJsselmuiden versterkt moet worden. In januari 2024 start daarom het HWBP-project Mastenbroek-IJssel. Er wordt nu krediet aangevraagd voor de verkenningsfase.

Het dagelijks bestuur heeft, onder voorbehoud van uw kredietverlening, op 5 december 2023 bijgaand startdocument vastgesteld. Dit vormt samen met de bewonersbijeenkomst op 22 januari 2024 de start van het project voor de omgeving. Het vaststellen van het startdocument is een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur. Het startdocument wordt door ons waterschap gepubliceerd.

Gedurende 6 weken kan een ieder op dit document reageren en suggesties voor te onderzoeken alternatieven en suggesties voor het participatieproces aandragen. Deze informatie wordt meegenomen in de verkenningsfase.

Het gevraagde krediet bedraagt € 6.882.300. Inclusief het eerder verstrekte voorschotkrediet (Algemeen Bestuur, d.d. 1 november 2022) is het totale krediet voor de verkenningsfase € 8,9 miljoen. Dit wordt door het landelijke HWBP voor 90% gesubsidieerd. De subsidiebeschikking is reeds ontvangen en daardoor is er zekerheid over de subsidie.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

- De verkenningsfase heeft als doel: het komen tot een goed onderbouwd en bestuurlijk vastgesteld oplossing voor een veilige IJsseldijk. Dit zogenoemde Voorkeursalternatief (VKA) moet waterveilig, vergunbaar, financierbaar, maakbaar en beheerbaar zijn.
- In de verkenning worden verschillende alternatieven voor een veilige dijk onderzocht en wordt een afgewogen besluit genomen over een Voorkeursalternatief. Aan het einde van de verkenningsfase wordt een Voorkeursalternatief (VKA) voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.
- Met de publicatie van het startdocument via verschillende kanalen en een startbijeenkomst wordt de omgeving geïnformeerd over de start van de verkenning, aanpak van het project en de wijze waarop bewoners en belanghebbenden betrokken kunnen zijn (participatieproces).

KADER

- Alle primaire keringen moeten uiterlijk in 2050 aan de wettelijke norm voldoen. (Waterbeheerprogramma doel F1);
- Het project Mastenbroek-IJssel staat in het programmavoorstel HWBP 2023-2028 met start Verkenning 2024;

- Het project wordt conform de HWBP subsidieregeling aangepakt in drie fasen. We starten nu met de verkenning.



- Op 17 januari 2023 is er een Deltabijeenkomst geweest over project Mastenbroek-IJssel. Het Dagelijks Bestuur heeft op basis van deze inbreng een bestuurlijke opdracht geformuleerd en vastgesteld in het DB op 26 september 2023:
 - o Maak een toekomstbestendig plan waarbij de dijk goed op orde is én andere ontwikkelingen mogelijk blijven of zelfs mogelijk worden gemaakt.
 - o Zorg voor een goede landschappelijke inpassing en behoud van ruimtelijke kwaliteit is een basisuitgangspunt binnen alle HWBP-projecten. Daarbij hebben we oog voor kansen voor maatschappelijke meerwaarde die van betekenis zijn voor het gebied waar we een grootschalig uitvoeringsproject realiseren.
 - o Onderzoek de maatschappelijke kosten en baten van de toepassing van lokale grond. Ga proactief op zoek naar lokaal geschikt materiaal, maar zorg dat de ambitie niet leidt tot grote nadelige effecten voor bewoners.

ARGUMENTEN

- Na de afkeur in de 3e toetsronde (2012) is het traject Mastenbroek – IJssel geprogrammeerd op het landelijke HWBP-programma.
- De dijk voldoet niet aan de norm: Bij de wettelijke beoordeling is het dijktraject opnieuw grotendeels afgekeurd. Uit de Trajectaanpak/Ingangstoets, analyse van de veiligheidsopgave naar projectscope, blijkt dat het dijktraject van 's Heerenbroek tot IJsselmuiden (10,8 van de 14,6 km) moet worden versterkt. De nieuwe dijk bij Westenholtte hoeft niet te worden versterkt.
- De leerpunten vanuit de eerdere HWBP-verkenningen zijn opgehaald en in de aanpak van dit project verwerkt.

FINANCIËN

De kosten voor de verkenningfase zijn geraamd op € 8,9 miljoen. Deze komen conform de HWBP-regeling in aanmerking voor 90% subsidie. De eigen bijdrage voor WDOdelta bedraagt 10%: € 890.000. Deze eigen bijdrage wordt geactiveerd en in 40 jaar afgeschreven. De subsidiebeschikking is reeds ontvangen: daardoor is er zekerheid over de subsidie.

Op 1 november 2022 is reeds een voorbereidingskrediet van €2 miljoen beschikbaar gesteld door het AB, zodat de voorbereiding van deze verkenning en diverse voorbereidende onderzoeken konden starten. Nu wordt het resterende deel van het benodigde krediet aangevraagd: € 6,9 miljoen.

(x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2023-2026
Benodigd krediet (bruto)	6.882	3.900
Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)	6.194	3.510
Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)		2025 2027
Kapitaallasten	31	18
Overige exploitatiekosten (-baten)		
Impact exploitatierekening	31	18

Specificatie bruto totale krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Plan van aanpak fase</i>	1.896	Projectmanager
<i>Kosten verkenning</i>	6.009	Projectmanager
<i>Risicoreservering voorzien incl. btw</i>	186	Projectmanager
<i>Kosten PPI (probabilistische planning)</i>	366	Projectmanager
<i>Risicoreservering onvoorzien incl btw</i>	318	Opdrachtgever
<i>Programmaregiekosten</i>	107	Opdrachtgever
Totale kosten incl btw en incl reeds verstrekt voorbereidingskrediet	8.882	

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een kredietaanvraag van 3,9 miljoen. De vernieuwde inzichten zijn wel volledig verwerkt in de begroting 2024. Hierin is rekening gehouden met het volledige krediet, ook zijn de kapitaallasten voor 8,9 miljoen investeringskosten geraamd.

Na de verkenning volgen de planuitwerking en realisatiefase van het dijkversterkingsproject. Op basis van de huidige inzichten en HWBP-programmering vragen die een bruto investering van €138 miljoen. Na aftrek van de subsidie is de netto investering bijna €14 miljoen. Dit leidt na afronding van de realisatiefase (huidige planning: vanaf 2032) tot jaarlijkse afschrijvingslasten van ruim € 600.000 per jaar. Rond afronding van de verkenningsfase (medio 2026) ontvangt u een voorstel tot het beschikbaar stellen voor het krediet van de planuitwerkingsfase. Voor de realisatiefase (2029-2031) is momenteel geen budget geprogrammeerd op het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. De verwachting is dat het realisatiebudget tijdig wordt geprogrammeerd.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

n.v.t.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Uit de risico-inventarisatie blijken de grootste risico's voor de verkenningsfase:

- 1. Grote gebiedsopgaven hebben invloed op de opgaven of leiden tot nieuwe alternatieven.** Uit een inventarisatie van gebiedsopgaven blijkt dat er diverse regionale en landelijke opgaven in de toekomst gaan spelen in dit gebied, maar nu nog niet concreet zijn en/of er geen budget beschikbaar is. Voorbeelden zijn PAGW, IRM, PPLG en een mogelijke drinkwaterwinning in de Koppelerwaard. Dit vraagt afstemming en afspraken tussen het project en de verantwoordelijke partijen indien deze gebiedsopgaven concreet worden. Daarom maken we samenwerkingsafspraken met de verantwoordelijke partijen. Ook zijn reeds afspraken gemaakt over omgang met meekoppelkansen en tot wanneer nieuwe alternatieven en meekoppelkansen kunnen worden ingebracht. Ook stellen we een toekomstbestendig alternatief op, waarbij toekomstige ontwikkelingen zo min mogelijk worden belemmerd.
- 2. Ontwerpogave wijzigt door voorziene nieuwe inzichten of nieuwe/gewijzigde eisen.** In de verkenning beperken we de invloed van nieuwe inzichten op het gebied van waterveiligheid tot de diverse mijlpalen in het project door het bevriezen van uitgangspunten per stap. Daarnaast is WDODelta voortdurend in gesprek met kennisinstututen en innovatieprojecten om overzicht te houden op kennisontwikkeling. Een voorziene kennisontwikkeling zijn mogelijk nieuwe inzichten door het project Praktijkonderzoek Opbarsten bij Dijken (POD) dat door ons eigen waterschap wordt geleid. Daarnaast voeren we een aantal gevoeligheidsanalyse uit tijdens de verkenning om te toetsen of het voorgestelde VKA voldoende stabiel is.
- 3. Bestuurlijk draagvlak bij bestuurlijke partners voor Voorkeursalternatief is onvoldoende.** Indien het Voorkeursalternatief door ruimtebeslag negatieve effecten heeft of

er weerstand komt vanuit het gebied kan het bestuurlijk draagvlak voor het project afnemen. Dit risico is beperkt doordat de bestuurlijke partners (Bestuurlijke Begeleidingsgroep) al hebben ingestemd met het startdocument (met kaders en randvoorwaarden) en de participatieaanpak. Ook tussentijds worden ze betrokken bij de afwegingen, dilemma's en de opbrengst van het participatieproces.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

De verkenning wordt uitgevoerd door Waterschap Drents Overijsselse Delta. Dit doen we in samenwerking met Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat en de gemeenten Kampen en Zwolle. Deze organisaties adviseren het waterschap vanuit hun rol van bevoegd gezag in de Bestuurlijke Begeleidingsgroep (BBG) van dit project.

Door deze partners is er een aantal mogelijke meekoppelkansen benoemd, waaronder het groot onderhoud aan de Zwolseweg in IJsselmuiden. Met de bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG) zijn afspraken vastgelegd over de samenwerking en omgang met potentiële meekoppelkansen, o.a. dat de meerkosten van meekoppelkansen voor rekening van de initiatiefnemer komen.

COMMUNICATIE

- Het project Mastenbroek-IJssel start in januari met een verkenning naar oplossingen voor een veilige IJsseldijk. Als start van het project Mastenbroek-IJssel organiseren we een startbijeenkomst voor bewoners en belanghebbenden. De start van de verkenning communiceren we via de online en offline kanalen van WDODelta.
- De startbijeenkomst op 22 januari is bedoeld om bewoners en belangstellenden uit het gebied te informeren over de nut en noodzaak van deze dijkversterking, de aanpak en participatiemogelijkheden van het project en uit te nodigen om mee te denken. Grondeigenaren worden uitgenodigd via een persoonlijke brief.

VERVOLG / UITVOERING

De volgende bestuurlijke mijlpalen zijn:

- vaststelling van de kansrijke alternatieven, bevoegdheid Dagelijks Bestuur (gepland: najaar 2024)
- vaststelling van het VKA door het Algemeen Bestuur (gepland: medio 2026)

Tussentijds wordt het AB indien gewenst op de hoogte gehouden via Deltabijeenkomsten.

BIJLAGEN

1. Startdocument Mastenbroek-IJssel

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. van Grol

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman